

BNC-fiche Verordening radionavigatie per satelliet (Egnos en Galileo)

1. Algemene gegevens

Voorstel: Gewijzigd voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de voortzetting van de uitvoering van de Europese programma's voor radionavigatie per satelliet (Egnos en Galileo)

Datum Commissiedocument: 19-09-2007

Nr. Commissiedocument : COM(2007)535

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=191550

Nr. Impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: Niet opgesteld

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep transport, mogelijk besluitvorming in Transportraad 29-30 november 2007

Eerstverantwoordelijk ministerie: Verkeer en Waterstaat

Rechtsbasis: Art. 156 EG

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: Gekwalificeerde meerderheid, medebeslissing

Comitologie: Beheersprocedure en Regelgevingsprocedure met toetsing

2. Samenvatting BNC-fiche

De Europese Commissie heeft een herzien voorstel uitgebracht voor de verordening over Galileo. Dit naar aanleiding van de veranderde situatie omtrent Galileo nu het project geheel publiek gefinancierd zal worden. Ook stelt de Commissie voor het project Egnos in de verordening op te nemen conform eerdere besluiten van de Raad. De verordening geeft aan dat er tot 2013 €3,4 miljard voor de projecten gereserveerd moet worden en geeft de Commissie een sterkere rol in de organisatiestructuur.

Het oordeel over subsidiariteit en proportionaliteit van het voorstel is positief. Nederland is ook positief over de inhoudelijke hoofdlijnen van het voorstel. Wel zal Nederland de Commissie vragen om meer inzicht in de rolverdeling in de voorgestelde organisatiestructuur en om een nadere onderbouwing van de risicoanalyse.

Samen met dit herzieningsvoorstel heeft de Commissie een voorstel gepubliceerd om de extra benodigde financiële middelen vrij te maken (COM(2007)549). Hierover wordt de Kamer geïnformeerd met een apart BNC-fiche.

3. Samenvatting voorstel

Het doel van dit verordeningsvoorstel is het uitvoeren van de Europese programma's voor satellietnavigatie (Galileo en Egnos).

Dit voorstel betreft de herziening van een voorstel over Galileo dat al in 2004 is uitgebracht (COM(2004)477) en dat toen gedeeltelijk door Raad en Parlement is goedgekeurd. Het was toen de bedoeling dat Galileo door een PPS¹-constructie mede gefinancierd zou worden door het bedrijfsleven. In juni 2007 liepen de onderhandelingen met het bedrijfsleven over de PPS-constructie echter stuk en

¹ PPS: Publiek-private samenwerking

heeft de Transportraad ingestemd met het voorstel van de Commissie om Galileo volledig publiek te financieren. Het verordeningvoorstel moest daarom worden herzien.

Over de voortzetting van Galileo heeft de Commissie op 19 september 2007 een mededeling uitgebracht. Deze is in de Transportraad van 2 oktober besproken. Hierover wordt de Kamer separaat geïnformeerd. Het verordeningvoorstel dient ter concrete uitwerking van die mededeling.

In de herziene verordening is naast Galileo ook het programma Egnos (*European Geostationary Navigation Overlay Service*) opgenomen. Egnos is bedoeld om op basis van bestaande satellietnavigatiesystemen (zoals GPS) een nauwkeuriger en betrouwbaarder plaatsbepaling mogelijk te maken. Opnemen van Egnos in de verordening is nodig omdat door het mislukken van de PPS-constructie voor Galileo ook voor de exploitatie van dit project geen middelen zijn. Egnos zou worden opgenomen in het bouw- en exploitatieconcessie voor Galileo.

Het voorstel betreft:

- het creëren van een eigen rechtsinstrument voor Galileo en Egnos (voor Galileo is hiertoe reeds op basis van het oorspronkelijke voorstel besloten);
- het vaststellen van het bedrag dat tot en met 2013 voor de programma's moet worden gereserveerd (€3,4 miljard; op basis van het oorspronkelijke voorstel is al €1 miljard gereserveerd);
- het versterken van het publieke beheer van de programma's. In het beheer wil de Commissie zichzelf een sterke rol toebedelen en zich daarbij laten ondersteunen door een comité. Dit comité (met vertegenwoordiging van de lidstaten) zal ook een toezichhoudende functie op de Commissie hebben. De GSA (*GNSS² Supervisory Authority*) krijgt eveneens een rol in de ondersteuning van de Commissie en behoudt verder de oorspronkelijke taken op het gebied van marktvoorbereiding.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid:

Op basis van artikel 156 EG is er sprake van gedeelde bevoegdheid. De Gemeenschap mag op basis van het artikel de nodige maatregelen nemen om de ontwikkeling van Galileo te bevorderen. De Commissie gaat met dit voorstel de gemeenschapsbevoegdheid op dit gebied dus niet te buiten.

b) Functionele toets

- *Subsidiariteit:* positief
- *Proportionaliteit:* positief
- *Onderbouwing*

Een satellietnavigatiesysteem als Galileo kan gezien de omvang van het project en de kosten die het met zich meebrengt alleen effectief en efficiënt worden ingericht en voortgezet op EU-niveau. Subsidiariteit is daarom positief.

Gebleken is dat, gezien de omvang van het project, een eigen rechtsinstrument voor Galileo gerechtvaardigd is. Een verordening is hiervoor bij uitstek geschikt. De inhoud van de verordening bevat de benodigde elementen om de voortgang van het project te garanderen (reservering van middelen en voorstel voor beheersstructuur). Ook proportionaliteit is daarom positief. Bij de onderhandelingen over het voorstel zal voor Nederland een belangrijk aandachtspunt zijn dat de lidstaten voldoende zeggenschap behouden.

c) Nederlands oordeel:

Nederland acht het project Galileo van belang voor de strategische positie en de concurrentiekracht van de Europese Unie. Nederland staat daarom achter de voortzetting van het project, ook nu het niet haalbaar blijkt het project deels privaat te financieren. Deze verordening is nodig voor de voortzetting van het project. Nederland oordeelt dan ook positief over subsidiariteit en proportionaliteit van het voorstel. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat Nederland pleit voor een goede balans tussen de benodigde versterking van de rol van de Commissie en voldoende zeggenschap voor de lidstaten. Tevens dient sprake te zijn van optimaal gebruik van de GSA.

² GNSS: Global Navigation Satellite System

Nederland is verder van mening dat een acceptabel aanbestedingsbeleid op hoofdlijnen uitgewerkt moet zijn alvorens besluitvorming kan plaatsvinden. Verder ondersteunt Nederland de grotere rol van de *European Space Agency* (ESA), mits deze organisatie hiervoor op een goede wijze is toegerust. Ook is Nederland van mening dat de uitwerking van het beleid voor het risicomangement prioriteit moet krijgen teneinde kostenoverschrijdingen te voorkomen.

5. Implicaties financieel

a) Consequenties EG-begroting:

Voortzetting van het project op basis van volledige publieke financiering zal tot 2013 volgens de Commissie €3,4 miljard kosten. Tot nu toe was in de begroting rekening gehouden met een publieke bijdrage van €1 miljard. Een voorstel voor de vrijmaking van de benodigde extra middelen is samen met dit herzieningsvoorstel uitgebracht (COM(2007)549). Hierover wordt de Kamer geïnformeerd met een apart BNC-fiche.

b) Financiële, consequenties (incl. personele) voor Rijksoverheid en / of decentrale overheden:

Geen

c) Financiële, consequenties (incl. personele) bedrijfsleven en burger:

Geen

d) Administratieve lasten voor Rijksoverheid, decentrale overheden en/ of bedrijfsleven en burger:

Geen

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid:

Geen

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:

De Cie stelt voor de verordening in te laten gaan op de twintigste dag na publicatie in het Officiële Publicatieblad van de Europese Unie. Nederland ziet daartegen geen bezwaar.

c) Evaluatie-/horizonbepaling:

De Commissie zal jaarlijks verslag uitbrengen aan Raad en Parlement over de implementatie van Galileo en Egnos en in 2010 met een tussentijdse evaluatie komen over de geboekte voortgang. Verder zal de Commissie de belangrijkste besluiten en de rapportage over uitvoering voorleggen aan het voorgestelde Comité voor de Europese GNSS programma's.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid:

Dit voorstel heeft geen uitvoeringsconsequenties voor Nederland.

b) Handhaafbaarheid:

Dit voorstel heeft geen handavingsconsequenties voor Nederland.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen

9. Nederlandse positie

a) Nederlandse belangen en eerste algemene standpunt:

Nederland staat achter de voortzetting van Galileo vanwege het belang van het project voor de strategische positie en de concurrentiekracht van de Europese Unie. Nederland steunt het onderhavige voorstel van de Commissie op hoofdlijnen. Een sterkere rol van de Commissie is nodig voor solide projectmanagement. De instelling van een comité biedt de mogelijkheid voor de invulling van deze sterkere rol, onder toezicht van de lidstaten. Het opnemen van Egnos is conform eerder genomen besluiten van de Raad. Het Egnos-beleid dient gericht te zijn op het zo snel mogelijk operationeel maken van het systeem.

Nederland zal tijdens de onderhandelingen over dit voorstel met name aandacht besteden aan de volgende punten:

- Een sterkere rol van de Commissie is van belang om te zorgen dat het project kan worden gerealiseerd binnen de grenzen van het voorgestelde budget en dat Galileo inderdaad in 2013 operationeel zal zijn (zoals de Commissie in de verordening aangeeft). Wel moeten de lidstaten voldoende zeggenschap houden om waar nodig op hoofdlijnen bij te kunnen sturen. Dit is ook uitgangspunt voor de invulling van de taken van het begrotingscomité dat in het voorstel is opgenomen.
- Nederland is van mening dat de Commissie optimaal gebruik moet maken van de expertise van de GSA. Hiertoe dient de Commissie over deze werkzaamheden ook de zeggenschap te krijgen. Verder dient de Commissie meer inzicht te verschaffen in haar ideeën over invulling van de voorgestelde rolverdeling tussen de Commissie zelf, het nieuw op te zetten comité, de GSA, ESA en de Raad.
- Nederland wil meer toelichting krijgen op de inschatting die de Commissie heeft gemaakt over de kosten van het project tot 2013. Dit betreft met name de risicoanalyse die de Commissie heeft gemaakt en de daarop gebaseerde ingebouwde reserve. Nederland zet vraagtekens bij de hoogte van de ingebouwde reserve en ziet daarom graag een grondige onderbouwing daarvan.
- Ten slotte wil Nederland meer inzicht in de kosten van het project na 2013.